

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Remiss om *En ny viltförvaltningslagstiftning (SOU 2025:125)*.

Er beteckning: LI2026/00074

Sammanfattning

Länstyrelsen Blekinge tycker att det är positivt att tidigare lagstiftningar inom jakt och viltförvaltning harmonieras i förslaget om ny viltförvaltningslagstiftning. Utredningens förslag är i stort bra och kommer att leda till en tydligare lagstiftning om jakt och viltförvaltning.

Länstyrelsen ser särskilt positivt på förslagen om:

8.12 Jakt av naturvårdsskäl

8.4.1 Ytterligare regionalisering av beslut om skydds jakt

11.3 Överklagande av beslut enligt viltförvaltningslagen

Länstyrelsen ser att nedan förslag är problematiska:

1.6 Förslag till viltförvaltningslagstiftning 4 kap. skydds jakt

5.14 Gynnsam bevarandestatus för en viltart

7.12 Viltförvaltningsavgiften och viltförvaltningsfonden

Nedan redovisas mer detaljerade kommenterar.

Förslag som länsstyrelsen ställer sig positiva till

8.12 jakt av naturvårdsskäl

Förslag: Länsstyrelsen får efter ansökan eller på eget initiativ besluta om jakt av naturvårdsskäl. Länsstyrelsen kan besluta att jakten får genomföras på någon annans jaktområde och att vilt eller ägg i vissa fall kan tillfalla någon annan än jakträttshavaren. Jakträttshavaren ska i sådana fall få information om jakten.

Naturvårdsverket ska kunna meddela ytterligare föreskrifter om jakt av naturvårdsskäl.

Länsstyrelsen anser att förslaget skulle underlätta hanteringen av skadat vilt under särskilda händelser så som oljeutsläppet efter Marco Polos grundstötning. Förslaget skulle även kunna vara av vikt vid arbetet med åtgärdsprogram för hotade arter samt vid situationer där en art har en ovanligt hög negativ påverkan på flora eller fauna. Därav ställer sig länsstyrelsen Blekinge bakom förslaget så som det är skrivet.

8.4.1 Ytterligare regionalisering av beslut om skyddsjakt.

Förslag: Länsstyrelsen ska få besluta om skyddsjakt enligt kriterier i viltförvaltningsförordningen när det gäller samtliga viltarter utom sälar. Naturvårdsverkets roll att besluta om och få delegera möjligheten att besluta om skyddsjakt på stora rovdjur ska tas bort. Naturvårdsverket ska fortlöpande bedöma om skyddsjakt på stora rovdjur försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus eller annars används i för stor omfattning och ska om så är fallet anmäla det till regeringen.

Enligt nuvarande regelverk delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om skyddsjakt på stora rovdjur och sälar. Länsstyrelsen Blekinge ser positivt på en regionalisering av beslutsfattandet avseende skyddsjakt, genom att länsstyrelserna ges ett direkt lagstadgat mandat att fatta sådana beslut, i stället för att detta sker genom delegering från Naturvårdsverket.

Beslut om skydds jakt är i regel av regional karaktär, där lokal och regional kunskap är av avgörande betydelse för ett väl avvägt beslut. Mot denna bakgrund bedöms länsstyrelserna vara de mest ändamålsenliga myndigheterna för denna typ av prövning. Inom länsstyrelserna har vi dessutom rutiner för samverkan med omkringliggande län inför beslut om skydds jakt.

Länsstyrelsen Blekinge anser att det saknas sakliga skäl att göra åtskillnad mellan terrestra och marina rovdjur i detta avseende. Samma princip om regionalt beslutsfattande bör därför konsekvent tillämpas även för marina rovdjur. Att fortsatt särreglera beslut om skydds jakt på säl framstår som inkonsekvent och riskerar att försvåra en effektiv och ändamålsenlig förvaltning av sedda arter. Beslut om skydds jakt på säl bör därför fattas av berörd länsstyrelse.

11.3 Överklagan av beslut enligt viltförvaltningslagen

Genom att beslut enligt viltförvaltningslagen ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol undanröjs den nuvarande problematiken där Naturvårdsverket både har en rådgivande funktion och samtidigt utgör överinstans i förhållande till länsstyrelserna. Denna ordning medför i dag begränsningar i Naturvårdsverkets möjligheter att ge vägledning i enskilda ärenden, eftersom sådana ärenden senare kan komma att prövas av myndigheten i dess roll som överinstans.

Länsstyrelsen Blekinge bedömer att en ordning där allmän förvaltningsdomstol utgör överinstans skapar förutsättningar för en tydligare rollfördelning och en mer effektiv ärendehantering, såväl hos länsstyrelserna som hos Naturvårdsverket.

Enligt nuvarande regelverk överklagas vissa beslut enligt jaktlagstiftningen till förvaltningsrätt, medan andra överklagas till Naturvårdsverket. Genom att samla överprövningen till en instans skapas en mer enhetlig och överskådlig ordning, vilket även stärker tydligheten för medborgarna.

Förslag som länsstyrelsen ser som problematiska

1.6 Förslag till viltförvaltningslagstiftning 4 kap. skyddsjakt

Länsstyrelsen Blekinge anser att begreppet "skada" är för vagt formulerat i rekvisiten för att bevilja skyddsjakt enligt nedan:

1. Vilt orsakar skada eller riskerar orsaka skada
2. Det behövs för att förhindra skada, och
3. varken möjligheterna till allmän jakt, populationsreglerande jakt eller skyddsjakt på enskilda initiativ är tillräckliga för att förhindra skada.

Oron är att de vaga uttrycken "skada" och "risk" tillsammans med det borttagna kravet på "annan lämplig lösning" gör att skyddsjakt kommer att bli det vedertagna förstahandsalternativet.

Det är vettigt att det ställs olika krav för skyddsjakt på arter med unionskydd och arter utan unionskydd men länsstyrelsen anser ändå att denna konstruktion riskerar att förskjuta fokus från en långsiktigt hållbar förvaltning av viltet i dess naturliga sammanhang till ett synsätt där vilt i högre grad betraktas som ett hinder för skogs- och jordbrukets intressen.

5.14 Gynnsam bevarandestatus

Förslag: *Bevarandestatus för en viltart ska i viltförvaltningslagen avse summan av de faktorer som påverkar den berörda arten och som på lång sikt kan påverka den naturliga utbredningen och mängden hos dess populationer.*

Vidare står det i utredningen att "För olika former av jakt på unionsrättsligt skyddade viltarter är det ett kriterium i både dagens och den föreslagna lagstiftningen att jakten inte får försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus för artens population i dess naturliga utbredningsområde."

Detta stycke är oprecist då begreppet gynnsam bevarandestatus inte är med i fågeldirektivet. Definitionen borde således endast gälla de viltarter som är skyddade enligt art och habitatdirektivet. Fågeldirektivets närmsta begrepp är "tillfredsställande nivå". En ny viltförvaltningslagstiftning bör inte överimplementera direktiv gällande viltarter där det kan finnas behov av skyddsjakt. Därmed

anser Länsstyrelsen att definitionen av gynnsam bevarandestatus är vare sig är tydlig eller tillräcklig.

7.12 Viltförvaltningsavgiften och viltförvaltningsfonden

Förslag: *Viltvårdsavgiften och viltvårdsfonden ska byta namn till viltförvaltningsavgiften och viltförvaltningsfonden.*

De avgifter som krävs av de som dödat vilt i strid med vad som gäller enligt beslut om viss populationsreglerande jakt ska tillfalla viltförvaltningsfonden.

Länsstyrelsen är helt enig med att namnbytet bättre speglar avgiftens och fondens syfte och ser heller inga problem med det. Att däremot avveckla älgvårdsfonderna som länsstyrelserna förfogar över är ett förslag som behöver tydligare utredning.

Utredningen föreslog i delbetänkandet att älgvårdsfonderna ska avvecklas som en följd av förslaget om slopade fällavgifter för älg. Den särskilda avgiften för att döda älg i strid mot en licens föreslogs dock finnas kvar. Utredningen föreslår att denna sorts avgifter fram-över i stället ska tillfalla viltförvaltningsfonden för att fortsatt kunna användas för att främja viltförvaltningen och andra likande ändamål som är förenliga med syftet med lagen.

Älgvårdsfonderna ska idag bekosta arbetet med älgförvaltningen och kan även användas för bidrag som främjar älgförvaltningen. Fällavgifterna bestäms av respektive länsstyrelse och ska vara i nivå att älgvårdsfonderna hålls likvida. Med detta finns problem, vissa fonder har mycket pengar stående och andra kan inte täcka sin egen verksamhet. Ju färre älgar som fålls desto dyrare måste varje fälld älg bli.

Länsstyrelsen håller med om behovet att se över detta system men uppmärksammar samtidigt avsaknaden av tydligt ställningstagande kring hur fällavgifterna ska värdesättas och hur länsstyrelserna kommer att erhålla finansiering för älgförvaltningen. Därav finns det en farhåga att älgförvaltningen permanent underfinansieras. I dagsläget har länsstyrelsen Blekinge en underfinansiering då avgiftsökningarna inte följt den minskade avskjutningen.

De som medverkat i beslutet

Beslut i detta yttrande har fattats av landshövding Ulrica Messing med vilthandläggare Daniel Ernstson som föredragande. I handläggningen av detta yttrande har även vilthandläggare Minnie Andersson och enhetschef Daniel Ottosson deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.